

Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

3. december 2009

SAMLENOTAT

Rådsmøde (transport, telekommunikation og energi – teledelen) den 17.-18. december 2009

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 11. december 2009 - dagsordenspunkt rådsmøde (transport, telekommunikation og energi - teledelen) den 17.-18. december 2009 - vedlægges Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings samlenotat vedrørende de punkter, der forventes optaget på dagsordenen.

Lars Løkke Rasmussen

Samlenotat for it- og telepunkter på rådsmøde (transport,
telekommunikation og energi) den 18. december 2009

9. Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det europæiske og sociale udvalg og Regionsudvalget Rapport om EU's digitale konkurrenceevne – hovedresultater af i2010-strategien for 2005-2009

KOM(2009) 390

Rådskonklusioner

Side 2

10. Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget Digitaliseringsdividenden som kilde til sociale goder og økonomisk vækst

KOM (2009) 586

Rådskonklusioner

Side 20

11. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om beskyttelse af kritisk informationsinfrastruktur: Beskyttelse mod storstilede cyberangreb og sammenbrud: øget beredskab, sikkerhed og robusthed

KOM(2009) 149 endelig

Rådsresolution

Side 27

26. november 2009

IT- og Telestyrelsen

Holsteinsgade 63

2100 København Ø

Telefon 3545 0000

Telefax 3545 0010

E-post itst@itst.dk

Netsted www.itst.dk

CVR-nr. 2676 9388

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det europæiske og sociale udvalg og Regionsudvalget Rapport om EU's digitale konkurrenceevne – hovedresultater af i2010-strategien for 2005-2009

KOM(2009)390

Rådskonklusioner

Optrykt på baggrund af supplerende grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. november 2009. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

IT- og Telestyrelsen

Side 2

Kommissionen evaluerer i rapporten IKT-politikkerne de seneste fire år og konkluderer, at IKT-politikkerne har fastslået rollen som en hoveddrivkraft bag EU's økonomiske og sociale modernisering, samt at IKT-politikkerne er solidt forankret i EU's centrale politikker for vækst og beskæftigelse.

EU står over for vigtige beslutninger om, hvordan man skal opbygge en sammenhængende digital økonomi. På baggrund af evalueringsrapporten peger Kommissionen på ni områder af central betydning for EU's fremtidige IKT- og mediepolitikker.

Kommissionen har på den baggrund gennemført en offentlig konsultation om en ny europæisk IKT-strategi, der skal afløse i2010. I forbindelse med denne har regeringen afgivet et høringssvar, som gengiver de danske prioriteter.

Punktet er på dagsordenen for rådsmødet (transport, telekommunikation og energi) den 18. december 2009 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

1. Baggrund

Med afsæt i den reviderede Lissabon-strategi for vækst og beskæftigelse¹ vedtog Kommissionen den 1. juli 2005 i2010-strategien² med det formål at udbygge EU's førerposition inden for informations- og kommunikationsteknologi (IKT) og lade informationssamfundets fordele arbejde for vækst og beskæftigelse. Strategien skulle udbygge det indre marked for virksomheder og brugere og styrke forskning og innovation på IKT-området.

Kommissionen har ved KOM (2009) 390 den 4. august 2009 fremsendt en meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det europæiske og sociale udvalg og

¹ Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Bruxelles den 22.-23. marts 2005)

² "i2010 – Et europæisk informationssamfund som middel til vækst og beskæftigelse", KOM(2005) 229

Regionsudvalget: ”Rapport om EU’s digitale konkurrenceevne – hovedresultater af i2010-strategien for 2005-2009”.

Meddelelsen danner grundlag for en offentlig konsultation om en ny europæisk IKT-strategi, der skal afløse i2010.

Regeringen har den 13. oktober 2009 afgivet høringssvar til Kommissionen.

Det svenske EU-formandskab afholdt den 9.-10. november 2009 i Visby en højniveaunkonference om emnet under titlen ”Visby Agenda - Creating Impact for an eUnion 2015”, hvor en ny strategi, der skal afløse i2010, blev drøftet.

På baggrund af Kommissionens meddelelse har det svenske EU-formandskab fremlagt et udkast til rådskonklusioner om en ny strategi, der skal afløse i2010.

Punktet er på dagsordenen for rådsmødet (transport, telekommunikation og energi) den 18. december 2008 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

IT- og Telestyrelsen
Side 3

2. Formål og indhold

I meddelelsen peger Kommissionen blandt andet på, at IKT-politik i de seneste fire år har fastslået sin rolle som en hoveddrivkraft bag EU's økonomiske og sociale modernisering, samt at IKT-politikken er solidt forankret i EU's centrale politikker for vækst og beskæftigelse. IKT har således gjort EU mere modstandsdygtig i krisetider.

i2010-initiativet har således lagt et fundament for et moderne informationssamfund. Men EU står ifølge Kommissionen over for vigtige beslutninger om, hvordan man skal opbygge en sammenhængende digital økonomi. Dertil kommer, at internettet i de kommende år forventes at udvikle sig til et omdrejningspunkt, som er en forudsætning for, at alle kan deltage fuldt ud i samfundslivet.

Kommissionen bedømmer generelt Danmark i den lande-specifikke rapport, der indgår som et bilag til statusrapporten. Der lægges vægt på, at Danmark er blandt de førende nationer vedrørende de fleste i2010-indikatorer, og at Danmark er i spidsen, når det drejer sig om at udvikle informationssamfundet. Danmark har den højeste bredbåndspenetration og den højeste andel af hyppige internetbrugere i Europa. Med handlingsplanen for grøn it er Danmark også på forkant for så vidt angår miljøvenlig anvendelse af IKT.

Kommissionen har i sin offentlige konsultation om en ny europæisk IKT-strategi peget på ni områder af central betydning for EU's fremtidige politikker i forhold til IKT og medier:

1. IKT som drivkraft for økonomisk genopretning, vækst og beskæftigelse
2. Grøn it
3. IKT-forskning og -innovation
4. Bredbånd
5. Konsolidering af det indre online-marked

6. Opmuntring af brugernes kreativitet
7. EU's rolle i internationalt IKT-samarbejde
8. Moderne og effektive offentlige serviceydelser
9. Forbedret livskvalitet

På baggrund af Kommissionens meddelelse har det svenske EU-formandskab fremlagt et udkast til rådskonklusioner, som blandt andet fremhæver IKT's rolle som en væsentlig drivkraft for økonomisk vækst og beskæftigelse, samt at en ambitiøs IKT-politik vil bidrage aktivt til, at Europa bliver et åbent, grønt og konkurrencedygtigt vidensamfund. IKT-politikken bør derfor indgå i en større helhedsorienteret politisk tilgang.

I konklusionsudkastet bliver Kommissionen anmodet om i samarbejde med medlemsstaterne at udvikle en ny digital dagsorden for Europa, som blandt andet skal indeholde en europæisk strategi for højhastighedsbredbånd.

IT- og Telestyrelsen

Side 4

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men har haft mulighed for at afgive høringssvar i forbindelse med Kommissionens høring med frist den 9. oktober 2009. Der foreligger ikke nogen udtalelser fra Europa-Parlamentet i denne forbindelse.

4. Nærhedsprincippet

Da det er en meddelelse og rådskonklusioner er nærhedsprincippet ikke relevant.

5. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Da meddelelsen og rådskonklusionerne ikke er juridisk bindende, får den ikke konsekvenser for dansk ret.

6. Konsekvenser

Meddelelsen og rådskonklusionerne har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget.

Meddelelsen og rådskonklusionerne har ikke i sig selv administrative konsekvenser for det offentlige eller erhvervslivet. Meddelelsen og rådskonklusionerne forventes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet.

7. Høring

Regeringen har gennemført en bred høring af alle interesserede interessenter, herunder medlemmerne af EU-specialudvalget for it og telekommunikation, med henblik på efterfølgende udarbejdelse af regeringens høringssvar vedrørende prioriteterne for en ny europæisk IKT-strategi. Der var frist for høringssvar den 18. september 2009.

Følgende har i denne forbindelse afgivet hørings svar: Danmarks Radio, Dansk Energi, Dansk IT, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Det Centrale Handicapråd, DI/ITEK, Forenede Danske Antenneanlæg, Foreningen af Danske Interaktive Medier, IT-Politisk Forening samt TDC. Endvidere har Advokatrådet, Forbrugerombudsmanden, Roskilde Universitet, Syddansk Universitet, Telekommunikationsindustrien samt Aalborg Universitet oplyst, at man ikke har bemærkninger i forbindelse med høringen.

Forbrugerrådet afgav bemærkninger på mødet i EU-specialudvalget for it og telekommunikation, der blev afholdt den 24. november 2009.

Danmark Radio (DR) deler Kommissionens og IT- og Telestyrelsens vurdering af IKT-udviklingens betydning for den økonomiske og samfundsmæssige udvikling i Danmark og Europa, hvilket ifølge DR ikke mindst gælder på medieområdet, hvor IKT-udviklingen er ved afgørende at forandre den måde, hvorpå radio-, tv- og internetindhold bliver produceret, distribueret og anvendt.

IT- og Telestyrelsen
Side 5

Generelt er det DRs vurdering, at udviklingen er til gavn for DR og for danske mediebrugere, hvilket særligt gælder på distributionsområdet, hvor udbredelsen af bredbåndsforbindelser, PC'er og mobile afspillere har gjort det muligt at tilbyde medieindhold på nye platforme, hvor brugerne selv vælger hvor, hvornår og hvordan de vil udnytte DRs programmer og tjenester. Selvom IKT-udviklingen også giver udfordringer i form af øget konkurrence fra globale medieudbydere og øget behov for investeringer i ny teknologi, kan DR således fuldt ud bakke op omkring EU's initiativer til fortsat at fremme udvikling på IKT-området i Europa.

Særligt vedrørende bredbånd ser DR udbredelsen af dette som en afgørende faktor for at realisere IKT-udviklingens potentiale i Danmark. Adgang til bredbåndsforbindelser af tilstrækkelig kvalitet og båndbredde er således ifølge DR en forudsætning for, at borgerne fuldt ud kan udnytte muligheden for interaktiv adgang til DR og andre danske kulturinstitutioners indhold. DR kan på den baggrund støtte op omkring Kommissionens fokus på bredbåndsudviklingen som et væsentligt indsatsområde. DR henleder i den forbindelse opmærksomheden på DRs og de europæiske public service-broadcasters rolle som drivkraft for bredbåndsudviklingen. Netop muligheden for at få adgang til attraktivt public service-indhold såsom nyheder, børneprogrammer, tv-drama og arkivstof må således ifølge DR forventes at være en væsentlig faktor for borgernes villighed til at investere i bredbåndsforbindelser. DR foreslår derfor, at public service-broadcasternes rolle som drivkraft for bredbåndsudvikling via public service-indhold på internettet indtænkes i EU's kommende IKT-strategi.

DR henleder dog samtidigt opmærksomheden på, at broadcast af radio og tv trods IKT-udviklingen også fremover må forventes at spille en afgørende rolle i den europæiske befolknings medieforbrug. Forskning i medieforbrug peger således ifølge DR entydigt på, at borgerne parallelt med internettets interaktive muligheder også ønsker at udnytte de traditionelle broadcastmediers tilbud (dvs. fra radio og tv) om et redigeret flow af nyheder, underholdning mv., som kan nydes i fællesskab foran skærmen. Selvom anvendelsen af interaktivt medieindhold via bredbåndsforbindelser vil stige de kommende år, er der derfor

ifølge DR ingen tvivl om, at broadcast af radio og tv også fremover vil have afgørende betydning for danskernes og europæernes medieforbrug.

DR gør særligt opmærksom på, at Danmark – ligesom hovedparten af de europæiske lande – har valgt at prioritere udviklingen af det jordbaserede digital sendenet, DTT som en platform, der kan sikre danskerne lige og gratis adgang til public service indhold. DR opfordrer på den baggrund til, at muligheden for at opretholde og udvikle DTT-nettet som en attraktiv og tidssvarende platform for broadcast indtænkes i EU's kommende IKT-strategi, særligt i forbindelse med overvejelser om prioritering af knappe frekvensressourcer mellem broadcast og trådløst bredbånd.

Dansk Energi (DE) finder det af afgørende betydning, at den danske tilgang er åben og ambitiøs med henblik på at få indflydelse på de kommende fem års europæiske IKT-politik. DE anfører, at eftersom Danmark ofte fremhæves som førende inden for it- og teleområdet, er Danmark derfor nødt til at gå forrest og vise vejen for resten af Europa.

IT- og Telestyrelsen
Side 6

Dansk Energi er overordnet enig i Kommissionens ni fokusområder for en ny IKT-strategi og forslår, at regeringens fem strategiske IKT-målsætninger tilpasses i overensstemmelse hermed. For hvert af de tilpassede danske fokusområder foreslår DE tillige, at der udarbejdes en dansk handlingsplan, således at der opsættes danske mål, delmål og initiativer, som relaterer sig til den europæiske dagsorden. På denne måde sikres det ifølge DE, at dansk it- og telepolitik får maksimeret sin indflydelse i forhold til den europæiske politik, og at Danmark fortsat er med blandt de førende europæiske IKT-nationer.

DE lægger særligt vægt på følgende forhold:

- Fremme af en IKT-industripolitik i EU's medlemsstater, hvor konkurrencen med navnlig Asien og USA tages op.
- Videreudbygning af den nye digitale infrastruktur i form af højhastighedsforbindelser med henblik på at bidrage positivt til vækst og beskæftigelse i samfundet, og herunder at fremme privat-offentlige samarbejder og at sætte en ny definition på bredbånd, som værende 2 megabit i sekundet.
- At bruge IKT, som grøn motor for en bæredygtig udvikling, herunder ved at der afsættes midler til forskning og udvikling på dette område.
- Udbredelse af "Cloud Computing" (virtualisering af it-ressourcer) i den offentlige sektor, hos små- og mellemstore virksomheder samt i private hjem, hvilket kræver hurtige internetforbindelser.
- Et europæisk Silicon Valley, som tager konkurrencen op med navnlig USA, hvad angår forskning og udvikling i fremtidens IKT-produkter, og som samtidig understøtter iværksætterier inden for digitale tjenester.

- Revurdering og tilpasning af ophavsrettighederne i lyset af den digitale virkelighed, særligt med henblik på Creative Commons, hvor kreativitet fremmes.

DANSK IT anerkender de betydelige hovedresultater af i2010 strategien, som er en strategi, der har medvirket til at sætte IKT på landkortet i europæisk forstand. **DANSK IT** støtter ambitionen om at videreudvikle de mange it-strategiske aktiviteter i EU under et samlende fælles europæisk politisk projekt. EU har ifølge **DANSK IT** brug for en ny politisk forankret digital samfundsvision, som ikke bare tager udgangspunkt i, at it forbruges, men også at der skal skabes, produceres og distribueres ved brug af it.

DANSK IT anfører, at EU står over for væsentlige udfordringer i det kommende årti med henvisningen til, at den globale konkurrence dag for dag skærper kravene til virksomhedernes evne til at udvikle nye og bedre løsninger og produkter samtidigt med, at den demografiske udvikling dag for dag øger kravene til nationalstaternes velfærdssystemer. Hertil kommer ifølge **DANSK IT** finanskrisen og klimaforandringerne, der forstærker kravene om helt nye, mere effektive og langt mere bæredygtige løsninger i de kommende år.

DANSK IT finder det nødvendigt, at EU udvikler nye svar på disse udfordringer, og at svaret ligger i informationsteknologien, som ulig andre teknologier rummer så stor fornyelseskraft og innovationsmuligheder, og således er afgørende for fremtidens vækst og velstand i EU. På den baggrund finder **DANSK IT**, at der er brug for en ny stærk fælles vision for hele det europæiske fællesskab med henblik på at mobilisere en kollektiv fælles europæisk indsats i retning af at gøre IKT-området til et centralt politisk indsatsområde. Dette kan ifølge **DANSK IT** imødegå den stigende arbejdskraftmangel, den voksende velfærdspres og den øgede internationale konkurrence for EU.

Efter **DANSK IT**'s opfattelse, er der særligt behov for politisk og strategisk fokus på følgende indsatsområder:

- Definition af de digitale kompetencer (både bruger- og skaber-), som er nødvendige for at anvende fremtidens vigtigste innovationsværktøjer, samt identifikation af, hvordan EU-borgerne rustes med disse kompetencer.
- Styrkelse af det digitale image med henblik på at tiltrække flere (unge) til it-uddannelser.
- At der sættes skub i digitaliseringen med en helt ny visionær dagsorden med henblik på øget velfærd.
- At øge forståelsen af "den digitale virksomhed" med henblik på at afklare, hvad det kræver af fremtiden virksomheder at være frontløber på den digitale markedsplads de næste ti år.

- Øget fokus på at bygge den nødvendige digitale infrastruktur (eksempelvis netværk, systemer og maskiner).
- Behov for at man i EU tegner et politisk projekt på it-området med henblik på at gennemføre vigtige reformer og standardisering, som det blandt andet er set på teleområdet.

DANSK IT anbefaler, at man konkret fra politisk hånd tager udgangspunkt i de udfordringer, som EU står over for i denne tid, navnlig den økonomiske krise, klimaet og ældrebyrden. Disse områder er efter DANSK IT's mening velegnede til at fremme anvendelsesgraden af IKT og udgør samtidig en mulighed for at forbedre den økonomiske situation i medlemslandene samt skabe øget trivsel og velfærd for EU's borgere.

EU bør ifølge DANSK IT arbejde aktivt for at udnytte medlemsstaternes forskellighed i forhold til den konkrete og strategiske anvendelse af IKT, herunder ved at medlemsstater, som har opnået høj modenhed eller er anerkendt som best practice inden for et specifikt område, danner fortro for de resterende medlemslande. DANSK IT er ligeledes af den opfattelse, at EU's IKT-strategi ikke kan stå alene, og der i forbindelse med opfølgningen på i2010 bør gøres en særlig indsats for at medlemsstaternes IKT-strategier også tager højde for de enkelte medlemsstaters særlig forudsætninger, udfordringer og målsætninger.

IT- og Telestyrelsen
Side 8

Danske Handicaporganisationer (DH) ser en stor udfordring i at sikre, at informationssamfundet bliver tilgængeligt for alle (e-tilgængelighed), hvilket inkluderer mennesker med handicap. Tilgængelighed handler ifølge DH om at sikre, at alle kan benytte informations- og kommunikationsteknologien, heriblandt personer med handicap.

DH anfører, at Danmark og EU er ved at ratificere FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap og har forpligtet sig til at sikre tilgængelighed for personer med handicap under henvisning til artikel 9 (om at man skal træffe passende foranstaltninger til at sikre, at personer med handicap på lige fod med andre har adgang til den information og kommunikation, herunder IKT, der er åben for eller gives offentligheden). Erfaring viser ifølge DH, at dette ikke sker af sig selv, hvorfor der er behov for at stille krav om, at IKT-teknologi (både løsninger og teknologisk udstyr) lever op til tilgængelighed, hvilket nødvendiggør krav til alle udviklere, leverandører og udbydere af teknologiske løsninger og udstyr.

DH mener derfor, at EU skal stille krav om tilgængelighed og sikre håndhævelse på de områder, hvor der allerede findes sektorspecifik lovgivning. I tilfælde, hvor der ikke allerede findes sektorspecifik lovgivning, men hvor dette er den rette løsning, skal der ifølge DH implementeres sektorspecifik lovgivning. Derudover er der ifølge DH behov for et horisontalt "e-tilgængelighedsdirektiv", der skal sikre tilgængelighed inden for de IKT-områder, der ikke er dækket af sektorspecifik lovgivning.

DH anfører, at Kommissionen i 2007 gennemførte en undersøgelse af fremskridt på e-tilgængelighedsområdet (kaldet "MeAC"), der tydeligt viste en klar

sammenhæng mellem resultater på området og bindende lovgivning. Denne undersøgelse understreger ifølge DH meget kraftigt nødvendigheden af lovgivning på e-tilgængelighedsområdet, ligesom det er afgørende, at et tilgængeligt informationssamfund er baseret på veldefinerede fælles standarder.

Anvendelsen af veldefinerede fælles standarder vil ifølge DH være med til at fremme inklusion af personer med handicap i samfundet, såfremt det sikres, at denne gruppes behov indgår i standardiseringsarbejdet, hvorfor udviklingen af disse bør ske i et tæt samarbejde med repræsentanter for personer med handicap. Dette kræver ifølge DH, at det europæiske samfund afsætter de nødvendige ressourcer til at understøtte samarbejdet mellem standardiseringsorganerne og repræsentanter for personer med handicap, således at dette arbejde ikke styres af erhvervslivet.

Endelig anfører DH, at hvor det ikke er muligt at gøre standardteknologi tilgængelig for alle, vil der være behov for at få udviklet særlig kompenserende teknologi – både udstyr og programmer – til grupper af personer med handicap. Denne teknologi bruges. Eksempler herpå er taleteknologier, såsom talesyntese og talegenkendelse, og det skal ifølge DH sikres, at det førnævnte standardiseringsarbejde sikrer interoperabilitet mellem den kompenserende teknologi og standardteknologien.

IT- og Telestyrelsen
Side 9

Slutteligt anfører DH, at såfremt udviklingen af ovennævnte udstyr ikke er økonomisk profitabelt for producenter, bør det offentlige afsætte særlige økonomiske ressourcer til udvikling af dette.

Danske Regioner finder det er oplagt at fokusere digitaliseringsindsatser på områder, hvor der kan effektiviseres og hentes gevinster med henvisning til, at alle myndigheder og virksomheder har en naturlig fordel i at anvende ressourcerne bedst muligt, ikke mindst set i lyset af den finansielle krise. Danske Regioner anfører dog, at forudsætningen for, at disse gevinster kan høstes, er et stort brugeroptag, hvilket vil følge af brugervenlighed og særligt af relevant indhold for den enkelte bruger/borger.

På den baggrund er Danske Regioner enig i, at der skal sikres en infrastruktur, som muliggør innovative, åbne og tilgængelige løsninger, høj sikkerhed og ikke mindst relevant indhold samt et grønt fokus. IKT-løsninger giver ifølge Danske Regioner borgere og medarbejdere redskaber til hurtigt, nemt og sikkert at udføre de transaktioner, der enten er nødvendige i brugerens arbejde eller i forhold til serviceydelser over for borgerne, herunder selvbetjening og indsigt i egne sager og forhold.

Det er Danske Regioners opfattelse, at relevante digitale løsninger til borgerne ikke alene giver borgerne bedre service og større indsigt, men at digitale løsninger og overblik giver et udgangspunkt for et bedre samspil mellem engagerede og vidende borgere og myndigheden. Danske Regioner anfører, at borgerne i stigende grad ønsker at kunne tilgå data, som det offentlige har om borgeren for derved at kunne sikre sig, at data er korrekte og opdaterede samt for at følge deres sag eller behandling. Samtidig er der ifølge Danske Regioner et stigende behov i det offentlige for at kunne dele data uden at kompromittere

informationssikkerheden eller borgernes tillid. Danske Regioner anfører, at hensynet til patientsikkerhed i sundhedsvæsenet betyder, at opdaterede, pålidelige og tilgængelige data er centralt.

For at imødegå den demografiske udvikling (mange ældre, få unge) fokuserer Danske Regioner på øget anvendelse af digital service og øget anvendelse af telemedicinske løsninger på sundhedsområdet. Det er en teknologi, som de danske regioner har store forhåbninger til, og som lever op til visionerne om innovative og grønne løsninger, der kommer borgeren i møde. For at understøtte disse løsninger og den fortsatte innovation på området anbefaler Danske Regioner, at der i

EU's IKT-strategi fokuseres på videre udbredelse af det mobile internet, og for at understøtte det langsigtede behov herfor – blandt andet i regionerne – er brug for, at dette sker til den brede befolkning, og at der også understøttes mobilitet på tværs af landegrænser.

IT- og Telestyrelsen

Side 10

Det Centrale Handicapråd (DCH) identificerer det at sikre, at personer med funktionsnedsættelse også sikres adgang og mulighed for at anvende tilbud og muligheder, der stilles til rådighed for andre borgere, som én af de væsentligste udfordringer for det europæiske informationssamfund fremover.

DCH anfører, at internettet ikke er den eneste forudsætning for et velfungerende og tilgængeligt informationssamfund. IKT-produkter såsom computere eller pengeautomater indgår ifølge DCH også som en del af grundlaget for det moderne informationssamfund. Set i lyset af dette og FN's konvention om rettigheder for personer med handicap, hvor et af de generelle principper bag konventionen netop er retten til fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundslivet, opfordrer DCH til, at den danske regering i sine forslag til EU's kommende strategi for informationssamfundet lægger betydelig vægt på tilgængeligheden også for personer med funktionsnedsættelse. Det er ligeledes vigtigt for DCH, at der sættes fokus på universelt design med henblik på at sikre tilgængeligheden i forhold til alle teknologiske områder i informationssamfundet.

DCH anfører udviklingen af fælles standarder som endnu en vigtig faktor for at sikre tilgængeligheden for personer med funktionsnedsættelse, det foreslås, at der i den kommende europæiske IKT-strategi afsættes de nødvendige ressourcer til at understøtte samarbejdet mellem standardiseringsorganerne og repræsentanter for personer med funktionsnedsættelse. DCH noterer sig, at spørgsmålet om at sikre tilgængeligheden for personer med funktionsnedsættelse indgår allerede i den nuværende i2010-strategi, men anfører, at flere undersøgelser desværre viser, at målet om fuld tilgængelighed for personer med funktionsnedsættelse, på trods af adskillige henstillinger om tilgængelighed (herunder ministererklæringen fra Riga³) langt fra er opfyldt.

³ Ministererklæringen fra Riga fra 2006 omfatter en række initiativer med henblik på fremme af IKT-tilgængelighed, herunder blandt andet: at indtænke tilgængelighedshensyn i udarbejdelsen af nye lovgivningsrammer for elektronisk kommunikation; periodiske kortlægninger af såvel IKT-tilgængelighed som web-tilgængelighed; forslag om udarbejdelse af fælles EU-standarder for IKT-tilgængelighed med henblik på mærkning og i forbindelse med offentlige indkøb; arbejde for fuldt

”MeAC”-undersøgelsen⁴ om IKT-produkters og tjenesteydelsers tilgængelighed for personer med handicap og ældre personer viser ifølge DCH, at der er en klar sammenhæng på nationalt plan mellem den lovgivning, der er vedtaget, og de fremskridt, der er sket. DCH opfordrer derfor til, at der i den kommende strategi lægges vægt på at inddrage andre midler, herunder lovgivning, for at sikre tilgængeligheden, således at målet om tilgængelighed til informationssamfundet opfyldes, og at EU inklusive Danmark derved lever op til indholdet i FN’s konvention om handicappedes rettigheder.

DCH noterer sig, at Kommissionen i oplægget til den nye IKT-strategi blandt andet foreslår, at moderne og effektive offentlige serviceydelser skal stilles til rådighed og gøres tilgængelige, samt IKT skal udnyttes til at forbedre EU-borgeres livskvalitet, og at et af de konkrete politiske tiltag i forbindelse med i2010-strategien også var spørgsmålet om at sikre dette. DCH noterer sig endvidere, at 50 procent af offentlige forvaltningstjenester i EU er fuldt tilgængelige online, og at antallet af borgere, der benytter disse tjenester, vokser støt, herunder også i Danmark. På den baggrund konstaterer DCH med beklagelse, at flere undersøgelser viser, at der er store problemer med tilgængeligheden for personer med funktionsnedsættelse. DCH opfordrer derfor til, at tilgængelighed for personer med funktionsnedsættelse i forhold til blandt andet onlineserviceydelser får en højere prioritet i den kommende strategi, end tilfældet har været i i2010-strategien.

IT- og Telestyrelsen
Side 11

Opsummerende henstiller DCH til, at 15 procent af befolkningen i Europa har et handicap, og tallet for personer i den arbejdsdygtige alder 20 procent, hvorfor der bør ses nærmere på, hvilke midler der er de bedst egnede til at sikre tilgængeligheden.

DI ITEK bemærker, at EU’s i2010-strategi har været et vigtigt instrument til at skabe opmærksomhed og fastholde politisk fokus på betydningen af it, tele, elektronik og kommunikation som forudsætninger for at løse samfundets vigtige udfordringer og som forudsætning for at skabe vækst og velfærd. DI ITEK mener derfor, at der er et stort behov for, at i2010 følges op med en strategi for de kommende år, samt at der i medlemsstaterne formuleres tilsvarende politiske digitale visioner.

I forhold til emnerne anført af henholdsvis Kommissionen og den danske regering vedrørende en ny europæisk IKT-strategi, savner DI ITEK en række emner:

tilgængeligt indhold på alle platforme, herunder digital-tv og internet, og særligt krav om 100 procent tilgængelige offentlige hjemmesider inden 2010.

4 MeAC står for "Measuring progress of eAccessibility in Europe", som er en kommissionsundersøgelse fra 2007 om fremskridt på e-tilgængelighedsområdet: www.ec.europa.eu/information_society/activities/einclusion/library/studies/meac_study/index_en.htm

- Indfrielse af potentialerne i ”den intelligente virksomhed” med henblik på at forbedre virksomhedernes produktivitet.
- eHealth og intelligent trafik som selvstændige fokusområder.
- Øget fokus på borgernes digitale kompetencer.
- Det offentlige som et lokomotiv for bredbåndsudviklingen ved at udbyde nye og relevante tjenesteydelser for borgerne.

Derudover ønsker DI ITEK at pointere, at udviklingen af et højhastighedsinternet bør være markedsdrevet og teknologineutral, idet man med bekymring konstaterer, at den offentlige sektor (kommunalt, regionalt eller nationalt) i visse andre lande har planer om at involvere sig i gennemførelsen og/eller finansieringen af sådanne projekter. Dette fraråder DI ITEK stærkt med henvisning til, at al erfaring desværre viser, at offentlig involvering i drift fører til konkurrenceforvridning og risiko for ineffektivitet på et marked. I denne sammenhæng finder DI ITEK det ligeledes bekymrende, at Kommissionen og visse medlemslande har tilbøjelighed til at fremme fiberinvesteringer, hvilket forvrider markedet i forhold til de mange andre teknologier, der kan sikre borgere og virksomheder bredbåndsløsninger, herunder kabel-tv-net og mobile og trådløse adgangsformer.

IT- og Telestyrelsen
Side 12

DI ITEK finder, at Danmarks og EU’s IKT-politik bør sikre borgere og virksomheder adgang til et bredt udbud af indhold og tjenester, hvilket markedskræfterne som udgangspunkt skal klare, jf. ovenfor fremførte bemærkninger. DI ITEK anfører dog, at der er opstået nye problemstillinger på dette område, herunder pirateri (eksempelvis fildeling af ulovlige kopier over nettet), hvilket vurderes at være et problem for ikke bare indholdsleverandørerne, men for alle parter. På den baggrund ser DI ITEK et behov for at finde løsninger, som dæmper op mod pirateriet, men at det også sker på en måde, der ikke krænker borgernes og virksomhedernes ret til internetadgang, hvorfor den fremtidige IKT-strategi bør formulere grænser for, hvad teleudbydere skal være forpligtet til i denne sammenhæng.

DI ITEK ønsker også at fremhæve, at spørgsmålet om netneutralitet, hvilket vil sige, at alle indholdsudbydere skal have lige ret til at få deres indhold skubbet ud til forbrugerne på internettet, endnu ikke har været et reelt problem i Danmark. Ét af de springende punkter er ifølge DI ITEK, om operatørerne har ret til at prioritere trafikken og derved sikre, at operatørens egne indholdstjenester kommer frem til forbrugeren med en bestemt kvalitet – forstået således, at andre indholdsudbydere ville være afskåret fra at kunne gøre det samme. DI ITEK anfører, at tilgangen til dette område bør være afbalanceret med henvisning til, at operatørerne skal have mulighed for at prioritere i internettrafikken, forudsat at der er gennemsigtighed over for slutbrugerne, og at andre indholdsudbydere også kan købe sig til en prioritering af deres indhold på lige vilkår.

Endelig henvises der til en rapport fra det svenske EU-formandskab ("A Green Knowledge Society"⁵), som man finder i overensstemmelse med DI ITEK's egen digitale mission. Dette gælder navnlig forslaget om at medfinansiere eksterne rådgiveres hjælp til at implementere IKT-løsninger i virksomhederne, hvilket ifølge DI ITEK er identisk med DI's forslag om, at de 240 mio. kr. af Højteknologifondens midler, der har været indefrosset i 2008 og 2009, benyttes til at fremme mindre og mellemstore virksomheders innovation ved at inddrage private teknologi- og videnrådgivere.

Forenede Danske Antenneanlæg (FDA) finder overordnet, at den eksisterende i2010-strategi bør fortsætte, og at der bør igangsættes initiativer på relevante områder med henblik på en samlet strategisk ramme for udformning af politikker, der kan bidrage til at opnå nye målsætninger.

FDA anfører, at en sammenhængende infrastruktur er fundamentet for et optimalt fungerende vidensamfund. FDA henviser til, at internationale opgørelser om udbredelse af bredbåndsnet ofte fejlagtigt kun fokuserer på fiberforbindelser og således sætter lighedstegn mellem fiberforbindelser og bredbåndsnet. FDA finder, at de asiatiske landes udvikling på dette område hermed overvurderes, mens de europæiske lande undervurderes, fordi deres net består af hybride forbindelser af både fiber, kobber og kabel-tv.

FDA finder, at indsatsområderne derfor bør være udvikling af standarder og teknologier, som til stadighed gør hastigheder i eksisterende infrastrukturer hurtigere, herunder særligt for så vidt angår de mange eksisterende, kobberbaserede infrastrukturer, som findes over hele Europa og især i byområderne. Disse kabler, som også findes i danske antenneforeningernes net, kan ifølge FDA i dag opnå hastigheder på cirka 160 megabyte i sekundet og derfor kan levere mere end rigelig kapacitet mange år frem i tiden. Samtidig er opgradering til højere hastigheder af disse anlæg i FDA's optik meget billigere end udlægning af ny fiber. Desuden bør minimumsstandarderne for fælleseuropæiske kvalitetsstandarder for komponenter ifølge FDA øges, ligesom der bør udvikles fælleseuropæiske kvalitetsstandarder for selve arbejdet med at etablere, servicere eller reparere infrastrukturer.

Endelig bemærker FDA følgende:

- At applikationer, der er de mest interessante i relation til vidensamfundet, bør udvikles og gøres lettere, sikrere og billigere tilgængelige.
- At omkostningsniveauet er en væsentlig praktisk barriere for udviklingen af IKT på tværs af landegrænserne i Europa med mobiltelefoni (roaming) som et godt eksempel herpå.
- At andre praktiske barrierer er tekniske standarder og lovgivning for infrastrukturer, hardware, applikationer og anden informations- og kommunikationsteknologi.

⁵ Er tilgængelig på det svenske EU-formandskabs hjemmeside:
www.se2009.eu/visbyagenda

- At Europas forholdsvis velfungerende infrastrukturer er én af de væsentligste, digitale styrkepositioner på globalt plan for EU.

Foreningen af Danske Interaktive Medier (FDIM) har bidraget til høringen med udgangspunkt i egne indsamlede data om danske hjemmesider, men ønsker at fokusere på tendenser, der med stor sikkerhed også gør sig gældende på europæisk plan.

Ifølge FDIM fremgår det klart, at en dansk problemstilling er, at brugernes tidsforbrug på danske hjemmesider falder og samtidigt stiger hastigt på store udenlandske hjemmesider, herunder særligt amerikanske såsom Google, Facebook, og Youtube. FDIM anfører, at dette på længere sigt være kan en udfordring i forhold til opretholdelse, udvikling og produktion af dansk kvalitetsindhold på internettet, og at tendensen formentlig også gør sig gældende på europæisk plan. FDIM henviser til, at de danske netudgivers andel af det samlede tidsforbrug på nettet faldt fra 61 % i maj 2008 til 47 % i maj 2009. Tidsforbruget forsvinder til store udenlandske hjemmesider, og primært ovennævnte Google, Facebook og YouTube, som tegner sig som de største både målt på tidsforbrug og antallet af sidevisninger i maj 2009. FDIM skønner, at denne udvikling betyder færre annoncekroner til danske hjemmesider, som dermed ikke bliver (gen)investeret i udvikling af dansk indhold til internettet.

IT- og Telestyrelsen
Side 14

I forlængelse af ovenstående anfører FDIM, at Europa står på sidelinjen med hensyn til internettjenester og applikationer, hvor USA dominerer det nye, interaktive 'webhabitat', navnlig hvad angår 'web 2.0'-teknologier og sociale netværk.

I forhold til høringsoplægget hæfter FDIM sig primært ved regeringens målsætning om relevant digitalt indhold og tjenester med stor nytteværdi. Hvis Danmark og EU skal opretholde en digital førerposition og drage konkurrencemæssige fordele heraf, er udvikling og produktion af indhold ifølge FDIM helt afgørende. FDIM lægger i øvrigt vægt på, at det danske bidrag til EU's kommende IKT-strategi tager afsæt i, at internettet har en positiv indvirkning på den demokratiske debat i form af øget gennemsigtighed, idet borgerne hermed har mulighed for at komme tættere på de folkevalgte og bidrage aktivt til samfundsdebatten. FDIM anfører, at internetmedierne med internettets udvikling er blevet en vigtig kilde til eksempelvis nyheder og informationssøgning.

FDIM finder det væsentligt, at det koster penge at producere kvalitetsindhold til internettet, hvilket betyder, at uafhængige internetmedier enten kun indeholder kommercielt bæredygtigt indhold eller indhold produceret af egen lyst og uden forventninger om at kunne tjene penge. Sidstnævnte type indhold er ifølge FDIM ikke levedygtigt i et længere perspektiv med henvisning til, at meninger kan produceres billigt, men at researchkrævende og original journalistik kræver ressourcer.

FDIM anfører endvidere, at internettet i det moderne demokrati har udviklet sig til at være dét offentlige rum, hvor alle har adgang, hvor informationer kan søges, og hvor nyheder kan deles og diskuteres.

Slutteligt anfører FDIM, at fremtidige hovedudfordringer for danske og europæiske internetmedier og -virksomheder hviler på fire aspekter, som det kan være nødvendigt at lade indgå i støtteordninger:

- Udbud gennem støtte til etablering og drift af indholdsprojekter, som ikke er kommercielt bæredygtige, og som derfor ikke vil se dagens lys under rent kommercielle rammebetingelser.
- Kvalitet gennem støtte til projekter med høje produktionsomkostninger (eksempelvis researchkrævende eller teknisk krævende produktioner) for at højne kvaliteten.
- Innovation gennem støtte til projekter med en profil, der kan give danske internetmedier et innovationsforspring, herunder i form af en fond svarende til den hollandske "Digital Pioneers Fund".
- Internationalisering gennem støtte til projekter, som er med til at sikre udviklingen af et stærkt dansk og europæisk kvalitetsudbud på nettet i en tid med øget international konkurrence og dramatisk øget forbrug af amerikanske internetsider, herunder udvikling af projekter som har globalt potentiale.

IT- og Telestyrelsen

Side 15

FDIM ser i øvrigt gerne, at en kommende EU-strategi tager udgangspunkt i en kortlægning af det europæiske internetsamfunds omfang, styrkepositioner og konkurrencedygtighed.

IT-Politisk Forening (IT-POL) har i sit høringssvar fremført en række områder, som man bør se nærmere på i forbindelse med udformningen af den kommende europæiske IKT-strategi.

IT-POL bemærker, at man i EU tidligere har behandlet spørgsmålet om softwarepatenter, men at der endnu ikke er kommet en afklaring på, hvorvidt disse patenter er tilladte i EU eller ej. IT-POL anfører, at softwareprogrammører er enige om, at softwarepatenter hæmmer udviklingen, ligesom små og mellemstore virksomheder heller ikke ønsker disse. IT-POL erkender, at softwarepatenter kan være ønskelige, såfremt disse beviseligt gavner innovationen, hvilket man dog fra IT-POL's side savner dokumentation for. Omvendt henviser IT-POL til revolutionerende softwareideer, som ikke er fremkommet som følge af patenter, herunder internettet, elektronisk stavekontrol, e-mail, tekstbehandling og regneark.

IT-POL bemærker, at det kan være svært for borgerne at få internetadgang i yderområderne. IT-POL foreslår imidlertid, at man som et alternativ til forsyningspligt over for teleudbydere i stedet reserverer et større frekvensområde til licensfri brug med henblik på, at borgerne selv kan få adgang til internettet via eget udstyr. IT-POL anfører, at det er oplagt i den sammenhæng

at se til på de frekvenser, som frigøres som følge af digitaliseringen af TV-signalerne. Eksempler på dette er ifølge IT-POL Djurslandsnet i Danmark og i Galway, Irland.

IT-POL anfører, at det offentlige producerer mange data, som for en stor dels vedkommende kan være nyttige for borgere og virksomheder. Eksempler herpå er ifølge IT-POL blandt andet ruteplaner, kort og vandkvalitetsprøver. Idet produktionen af disse data er bekostet af det offentlige, vil det ifølge IT-POL være rimeligt, at borgere og virksomheder som udgangspunkt frit kan benytte disse data – dog med undtagelser for så vidt angår personfølsomme oplysninger med videre, såsom sygejournaler.

IT-POL finder, at det skal være muligt for EU at kritisere regimer, der udøver censur mod deres borgere. Derfor skal EU ifølge IT-POL sikre, at ingen af EU's medlemslande selv blokerer adgangen til information – uanset hvor anstødelig informationen må være for visse grupper.

IT- og Telestyrelsen
Side 16

Copyright skal ifølge IT-POL være med til at give lyst til at lave mere indhold, hvorfor det er vigtigt, at copyright ikke virker begrænsende for nyt indhold. IT-POL anfører videoerne på YouTube som et eksempel herpå, idet YouTube kræver af sine brugere, at indhold, der lægges op, må bruges af andre brugere til at lave et afledt værk baseret på videoen. Denne type kreativitet bør EU ifølge IT-POL være med til at bakke op om, hvilket i praksis kan sikres ved at alt materiale, som bekostes af EU og medlemsstaternes offentlige sektorer, gøres offentligt tilgængeligt under en licens, som giver mulighed for, at borgerne kan genbruge materialet. De mest anerkendte internationale licenser til den slags værker er ifølge IT-POL Creative Commons, og materialet kan være internetsider, billeder, rapporter og videoer. Endelig anfører IT-POL, at de offentlige institutioner som udgangspunkt gør deres materiale tilgængeligt via en fri licens, og kun i undtagelsestilfælde vælger en mere restriktiv licens.

Endelig noterer IT-POL sig, at EU flere gange har dømt Microsoft for monopolmisbrug, men at det ikke har ændret på, at Microsoft stadig har en monopolstatus på operativsystemer til computere (Microsoft Windows). IT-POL er af den opfattelse, at mange folk i dag udelukkende betaler for Microsoft Windows, fordi det automatisk er præninstalleret i størstedelen af de computere, som man kan købe. IT-POL foreslår en løsning, hvor computerne allerede ved købet har Microsoft Windows installeret, men at denne installation skal låses op ved hjælp af en licenskode, som kan købes af forhandleren. Hvis brugeren derimod ikke vil betale for Microsoft Windows, så kan brugeren ifølge IT-POL blot installere et andet operativsystem.

TDC finder det særligt relevant at pege på henholdsvis de overordnede udfordringer og praktiske barrierer for udviklingen af det europæiske informationssamfund fremover. TDC noterer sig i den forbindelse, at regeringens høringsvar til Kommissionen bør være af overordnet karakter, og forventer således, at mere specifikke spørgsmål adresseres direkte af de enkelte aktører i Kommissionens spørgeskemaundersøgelse.

TDC ser barriererne i forhold til videreudvikling af IKT både nationalt og i EU fordelt på to områder – udviklingen af henholdsvis infrastrukturen (nettene) og tjenester.

Diskussion om infrastrukturudviklingen har ifølge TDC primært været fokuseret på fremme af 'Next Generation Access'-net (NGA-net) i form af en bestemt teknologi. TDC noterer sig Kommissionens seneste initiativer på området i form af retningslinjerne for statsstøtte til NGA-net samt udkastet til henstilling om regulatorisk behandling af samme, som indebærer en lempelse for så vidt angår muligheden for direkte eller indirekte offentlig støtte. Fordi den opdaterede i2010-strategi ifølge TDC udgør rammen for de fremtidige politikker, opfordrer TDC til, at der på overordnet niveau arbejdes for, at henholdsvis konkurrence og investeringer er to sideordnede målsætninger, der skal sammentænkes.

I denne sammenhæng ser TDC et grundlag for, at man undersøger, om udvikling af nye teknologier bør føre til revision af de hidtidige forholdsvis detaljerede og rigide foranstaltninger, der skal sikre, at eksisterende forretningsmodeller og investeringer fortsat kan opretholdes. TDC anfører som et eksempel lanceringen af 'open networks'-modeller forskellige steder i Europa (Holland og Norge), som er baseret på 'Bit Stream Access'-lignende (BSA) løsninger snarere end på 'rå kobber'. Dette peger ifølge TDC på, at det kan være relevant på europæisk plan i henseende til udvikling og investering at give øgede muligheder for at udvikle infrastrukturen i takt med teknologi- og markedsudviklingen sammen med adgang til levering af (trådløs) bredbåndsgang. Det er ifølge TDC på dette forholdsvis konkrete niveau, at investeringer i infrastrukturudvikling kan tilgodeses på en måde, som også opretholder konkurrencemulighederne.

IT- og Telestyrelsen
Side 17

For så vidt angår tjenesteudviklingen (af pan-europæiske tjenester), er der ifølge TDC øget behov for at sikre en fleksibel og ubureaukratisk adgang til at åbne for nye anvendelsesmuligheder. Her kan brugen af mobiltelefoner som betalingsmiddel ifølge TDC være et eksempel. TDC anfører således, at krav om, at teleselskaber ved mobil betalingsformidling skal sidestilles med egentlige finansielle institutioner, er et krav, som ikke medfører øgede fordele eller sikkerhed for forbrugerne, men som til gengæld forsinker tilvejebringelse af nye tjenester. Grænseoverskridende e-handel kan ligeledes i TDC's optik blive vanskeliggjort ved den tiltagende tendens i flere medlemslande til at pålægge operatører krav om blokering af adgang til bestemte hjemmesider. Selv om sidstnævnte ifølge TDC umiddelbart kan være rimeligt begrundet, er det ikke desto mindre en bestræbelse, som grundlæggende går imod intentionerne i e-handelsdirektivets hjemlandsprincip ('country of origin'). Dette nedsætter dermed ifølge TDC incitamenterne for grænseoverskridende e-handel.

Samlet bør EU's styrkepositioner ifølge TDC understøttes ved at fastholde et åbent og frit konkurrencedrevet marked baseret på en veletableret og forudsigelig regulering, ligesom der ikke indgår offentlig støtte, hvilket ifølge TDC skal sikre markedsudviklingen. Samtidigt anfører TDC, at det offentlige kan være aktivt medvirkende til at tilvejebringe attraktive digitale tilbud, der kan øge den digitale gevinst, herunder ved nøje at granske regulering af aktiviteter, som er baseret på tidligere forretningsmodeller og arbejdsgange.

I forhold til brugerne bør der endelig ifølge TDC være fokus på tilvejebringelse af attraktive netbaserede løsninger og ydelser, hvor brugernes reelle behov sikres gennem konkurrencedrevne og gennemsigtige tilbud, og ikke gennem kunstigt fastsatte hastighedsgrænser gennem regulering eller tekniske restriktioner.

På mødet i EU-specialudvalget for it og telekommunikation den 24. november 2009 tilføjede TDC, at man fra dansk side bør arbejde for teknologineutralitet samt en markedsdrevet udvikling i den europæiske telesektor.

Forbrugerrådet anførte på mødet i EU-specialudvalget den 24. november 2009, at det var af største vigtighed at følge konkurrencesituationen i den danske telesektor. I forlængelse heraf burde man også forholde sig til spørgsmålet om netneutralitet på EU-niveau med særligt fokus på borgernes adgang til internettet. Forbrugerrådet frarådede endvidere inddragelse af teleselskaberne som aktive aktører i håndhævelsen af ophavsrettigheder.

IT- og Telestyrelsen
Side 18

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Udkastet til rådskonklusioner er senest drøftet i Rådets arbejdsgruppe for telekommunikation og informationssamfundet den 25. november 2009. Det forventes, at der vil blive opnået enighed om et sæt rådskonklusioner, som indeholder overordnede budskaber om IKT's betydning for økonomisk og samfundsmæssig udvikling, og som vil støtte op om Kommissionens arbejde med at udvikle en ny digital dagsorden for Europa.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er enig i med Kommissionen i, at IKT er en hoveddrivkraft bag EU's økonomiske og sociale modernisering.

Regeringen er endvidere enig med Kommissionen i, at EU står over for vigtige beslutninger om, hvordan man skal opbygge en sammenhængende digital økonomi.

Regeringen har på den baggrund afgivet et dansk høringssvar til Kommissionen i forbindelse med dennes offentlige høring. I høringssvaret tages der udgangspunkt i regeringens fem strategiske pejlemærker, og at der med fordel kan fokuseres på disse fem nøgleområder for den videre udvikling af det europæiske informationssamfund:

1. Europa skal have en *elektronisk kommunikationsinfrastruktur i verdensklasse*.
2. Befolkningerne skal have de nødvendige *IKT-færdigheder*, der er vigtige for at kunne begå sig i en digital verden.
3. Det europæiske informationssamfund forudsætter *høj sikkerhed og tryghed* i anvendelsen af IKT.
4. Udviklingen af det digitale Europa kræver *relevant digitalt indhold og digitale tjenester*, som skaber værdi for og efterspørges af borgere, virksomheder og myndigheder.
5. Europa skal sætte en *grøn digital dagsorden* og derigennem fremme en bæredygtig europæisk videnøkonomi.

Med udgangspunkt heri har regeringen over for Kommissionen anført, at man fra dansk side særligt lægger vægt på følgende i den kommende europæiske strategi:

- At der fortsat er stort fokus på EU-borgernes digitale færdigheder.
- At det digitale indre marked styrkes, herunder gennem nedbrydelse eller minimering af barrierer for e-handel.
- At EU's konkurrenceevne styrkes gennem øget brug af IKT/internettet i forretningsmodeller.
- At EU kommer i front med at udvikle og implementere teknologiske løsninger med henblik på bedre velfærd og offentlige tjenesteydelser.
- At IKT-løsninger fremmes på områder, hvor det giver mærkbare effektivitetsforbedringer.

Denne linje danner også grundlag for den danske tilgang til drøftelserne om formandskabets udkast til rådskonklusioner.

IT- og Telestyrelsen
Side 19

10. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Supplerende grundnotat om Kommissionens meddelelse og regeringens høringssvar er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. november 2009.

Det supplerende grundnotat er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi.

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget Digitaliseringsdividenden som kilde til sociale goder og økonomisk vækst

KOM (2009) 586

Rådskonklusioner

Optrykt på baggrund af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. november 2009. Ændringer er markeret i marginen.

IT- og Telestyrelsen

Side 20

Resumé

Overgangen fra analog til digital teknik i tv-stationernes jordsendenet i Europa vil frigøre værdifulde radiofrekvenser, som følge af digitalteknikkens bedre frekvenseffektivitet. Disse frekvenser benævnes "den digitale dividende" og kan benyttes til andre formål end tv, herunder avancerede kommunikationstjenester. Europa-Kommissionen påpeger i meddelelsen, at en optimeret udnyttelse af den digitale dividende på europæisk plan giver mulighed for væsentlige socioøkonomiske gevinster blandt andet ved mere bredbånd i yderområderne og en større udbredelse af nye avancerede kommunikationstjenester.

Kommissionen foreslår i meddelelsen en fælles tilgang til en koordineret anvendelse af den digitale dividende for at sikre et maksimalt udbytte heraf. Dette kan bidrage væsentligt til Lissabon-målene om bedre konkurrence og økonomisk vækst samt dække vigtige sociale, kulturelle og økonomiske behov for europæiske borgere.

Af umiddelbare presserende tiltag foreslår Kommissionen:

- 1) Fuldstændig afvikling af jordbaseret analogt fjernsyn overalt i Europa inden 1. januar 2012.*
- 2) Fælles harmoniserede tekniske anvendelsesvilkår for frekvensbåndet 790-862 MHz for at modvirke en fragmentering af det indre marked.*

Herudover foreslår Kommissionen en række strategiske tiltag, der kræver politisk stillingtagen.

Punktet er sat på dagsordenen for rådsmødet (transport, telekommunikation og energi) den 18. december 2009 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

1. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2009) 586 den 3. november 2009 fremsendt meddelelse om udmøntningen af den digitale dividende til velfærd og økonomisk vækst.

Meddelelsen er fremsendt til Rådet i dansk sprogversion den 3. november 2009.

Meddelelsen bygger videre på konklusioner vedtaget på rådsmødet (transport, telekommunikation og energi) den 1. december 2005, hvor Kommissionen opfordrede medlemsstaterne til at gennemføre overgangen til jordbaseret digitalt tv inden 2012. Dette skete for Danmarks vedkommende den 31. oktober 2009. Frem til 2012 sendes de danske public service-kanaler i de to kompressionsformater MPEG2 og MPEG4, hvorefter sendingen i MPEG2 ophører.

I Danmark er der truffet politisk beslutning om, at 800 MHz-frekvensbåndet (MUX7) i fremtiden skal anvendes til andre formål end tv, herunder særligt mobilt bredbånd.

Meddelelsen ligger desuden i forlængelse af Kommissionens tidligere meddelelse om den digitale dividende⁶, der angav behovet for en fælles koordineret strategi på området de efterfølgende rådskonklusioner fra rådsmøde den 12. juni 2008 samt Europa Parlamentets beslutning af 24. september 2008.

På baggrund af Kommissionens meddelelse har det svenske EU-formandskab fremlagt et udkast til rådskonklusioner om den digitale dividende.

2. Formål og indhold

Overgangen fra analog til digital teknik i tv-stationernes jordsendenet i Europa vil frigøre værdifulde radiofrekvenser, som følge af digitalteknikkens bedre frekvenseffektivitet. Disse frekvenser benævnes ”den digitale dividende”, og kan benyttes til andre formål end tv, herunder avancerede kommunikationstjenester.

I forbindelse med frigørelsen af den digitale dividende vil Kommissionen sikre, at der sker en passende grad af koordinering inden for EU med henblik på at høste det fulde sociale og økonomiske udbytte af, at disse frekvenser bliver ledige. Det er derfor vigtigt, at man i EU når til enighed om en fælles køreplan, der koordinerer de hensigtsmæssige tiltag og samtidig tager højde for, at medlemsstaterne bevæger sig frem i forskellige tempi på grund af forskellige nationale omstændigheder.

Kommissionen anfører i meddelelsen, at den digitale dividende repræsenterer en enestående chance for at imødekomme den stigende efterspørgsel efter radiofrekvenser til nye trådløse digitale tjenester, og ikke mindst at benytte dem

⁶ KOM(2007) 700 - Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - At drage fuld nytte af digitaliseringsdividenden i Europa: en fælles strategi for anvendelsen af det frekvensområde, der frigives ved overgangen til digitalt tv

til at skaffe landdistrikterne trådløst bredbånd for at slå bro over den digitale kløft⁷. Herudover er der mulighed for at stimulere et hurtigere optag af nye trådløse tjenester som følger med næste generation af mobilt bredbånd.

Realiseringen af den digitale dividende giver også nye muligheder for at afhjælpe den økonomiske krise igennem udviklingen af innovative teknologier og tjenester, der er afgørende forudsætninger for yderligere effektivitetsgevinster og omkostningsbesparelser i samfundsøkonomien som helhed. Meddelelsen skal endvidere ses i sammenhæng med Kommissionens målsætninger om at udvikle en bredbåndsbaseret højhastighedsinfrastruktur, hvilket er afgørende for overgangen til en videnintensiv, kulstoffattig digital økonomi.

De forslag, der opstilles i Kommissionens meddelelse er blandt andet udarbejdet på baggrund af bidrag fra relevante interessenter og en større økonomisk analyse af mulige samfundsøkonomiske gevinster. Dette arbejde er efterfølgende blevet fulgt op af en offentlig høring om de forslag, der indgår meddelelsen.

IT- og Telestyrelsen
Side 22

I meddelelsen sonder Kommissionen mellem tiltag, der haster, og som allerede har en bred tilslutning fra Europa-Parlamentet og Rådet samt tiltag, som kræver videre diskussion og opnåelse af enighed med Europa-Parlamentet og Rådet.

Kommissionen foreslår to tiltag af mere hastende karakter:

- 1) *Fuldstændig afvikling af analogt fjernsyn i hele EU senest i 2012.*
Den strategiske beslutning er allerede blevet truffet, men den fuldstændige gennemførelse af udfasning af analog tv-sending er ikke umiddelbart forestående. Kommissionen foreslår, at frekvenserne frigøres så hurtigt som muligt med henblik på at bidrage til afhjælpning af den økonomiske situation i EU. Kommissionen ser gerne, at alle medlemsstater forpligter sig til fuldstændigt at afvikle analog tv-sending inden 1. januar 2012.
- 2) *Fælles harmoniserede tekniske anvendelsesvilkår for frekvensbåndet 790-862 MHz.*
Hvis den fremtidige anvendelse af den digitale dividende til elektroniske kommunikationstjenester ikke sker efter en samordnet fremgangsmåde, er der risiko for en fragmentering af det indre marked.

Kommissionen foreslår derfor at gennemføre teknisk harmoniserede anvendelsesvilkår for frekvensbåndet 790-862 MHz. Beslutningen skal ikke tvinge medlemsstaterne til at åbne op for anvendelsen af frekvensbåndet til andre formål end tv, men hvis en medlemsstat beslutter sig herfor, vil det skulle ske i overensstemmelse med de fælles tekniske vilkår. Medlemsstaterne bør således afstå fra enhver handling, der ville hindre gennemførelsen af den tekniske harmoniseringsforanstaltning, der er under planlægning på EU-niveau.

⁷ Forskellen i mulighederne for adgangen til digitale kommunikationstjenester mellem land og by.

Kommissionen anfører, at der inden fastlæggelse af de tekniske vilkår bør tages højde for passende foranstaltninger, der kan forebygge forstyrrelser af eksisterende tjenester og driften af udstyr.

Kommissionen fremfører, at der ud over de mere tekniske tiltag, skal foretages politiske beslutninger om mere strategiske tiltag. Disse tiltag bør indgå i de kommende flerårige frekvenspolitiske rammeprogrammer:

- 1) *Fastlæggelse af et fælles EU-standpunkt med henblik på en mere effektiv grænseoverskridende samordning med tredjelande.*
Det er af afgørende betydning for anvendelsen af den digitale dividende, hvorledes nabolande til EU anvender de samme frekvenser. Dette skyldes risiko for grænseoverskridende interferens. Forhandlingerne på den verdensomspændende radiokommunikationskonference (WRC) i 2012 vil være af afgørende betydning for de fremtidige strategiske frekvenspolitiske tiltag, der skal tages i tredjelande. Kommissionen foreslår derfor, at der vedtages et fælles EU-standpunkt om nøgleaspekter af den digitale dividende forud for WRC-forhandlingerne.
- 2) *Åbning af frekvensbåndet 790-862 MHz for elektroniske kommunikationstjenester i hele EU.*
For at opnå det fulde udbytte af EU-harmoniseringen, vil Kommissionen eventuelt foreslå, at alle medlemsstater skal ophøre med at anvende frekvensbåndet 790-862 MHz til højeffektsendere på tv-området og gennemføre EU's tekniske harmonisering, inden en vis dato, som skal vedtages på EU-niveau. Dette vil endvidere sikre bedre nabolandskoordinering imellem medlemsstater.
- 3) *Minimumskrav til frekvenseffektivitet ved fremtidig anvendelse af den digitale dividendes frekvenser*
Da frekvenserne i den digitale dividende udgør en værdifuld og knap ressource bør der stilles fælles minimumskrav til anvendelsen for at sikre en effektiv brug af den digitale dividende.

IT- og Telestyrelsen
Side 23

Udover de tiltag der har mere hastende og strategisk karakter, peger Kommissionen på flere fremadrettede initiativer, der yderligere kan forøge størrelsen og anvendeligheden af den digitale dividende. Denne potentielle ekstra kapacitet vil gøre det muligt i EU at være forberedt til fremtidige udfordringer i forhold til uforudset efterspørgsel på frekvenser og nye uforudsete anvendelser.

Kommissionen udpeger i meddelelsen de mest lovende initiativer som:

- Fremme af samarbejdet mellem medlemsstater om fælles planer for udrulning af fremtidige radio- og tv-net.
- Krav om, at alle tv-modtagere solgt i EU efter en nærmere fastsat dato kan anvende de nyere kompressionsstandarder H264/MPEG4.
- Minimumsnormer for digitale tv-modtageres evne til at kunne modstå forstyrrelser.

- Overvejelse om udbygning af Single Frequency Networks (SFN-net)
- Støtte til forskning af mere frekvenssmidige mobilkommunikations-systemer.
- Sikre den fremtidige anvendelse for trådløse mikrofoner eller tilsvarende udstyr ved at udpege harmoniserede frekvenser til brug herfor.
- Vedtagelse af et fælles standpunkt til den potentielle brug af ”mellemrum” (hvilket vil sige ledige frekvensmuligheder i tv-båndene, som ikke kan anvendes til tv-formål) for kognitivt radioudstyr på baggrund af fælles tekniske betingelser.

Det videre forløb omkring indarbejdelse af Kommissionens forslag til tiltag i frekvensprogrammerne forventes at ske i løbet af 2010, men afhænger af Europa-Parlamentets og Rådets responsum.

Kommissionen vil i mellemtiden hurtigst muligt anmode Frekvensudvalget om en udtalelse efter forvaltningsproceduren om forslaget til en teknisk harmonisering af frekvensbåndet 790-862 MHz med henblik på elektroniske kommunikationstjenester.

IT- og Telestyrelsen
Side 24

På baggrund af Kommissionens meddelelse har det svenske EU-formandskab fremlagt et udkast til rådskonklusioner, som blandt andet understreger den betydning realisering af den digitale dividende har for udviklingen af det indre marked for IKT-tjenester. I konklusionsudkastet opfordres medlemsstaterne til i videst muligt omfang at facilitere en teknisk harmonisering af 800 MHz frekvensbåndet og så vidt muligt at udfase analogt fjernsyn senest i 2012.

I konklusionsudkastet bliver Kommissionen anmodet om at fremlægge forslag til beslutning om harmonisering af de tekniske betingelser for anvendelse af 800 MHz-båndet samt bistå medlemsstaterne i udviklingen af en fælles EU-tilgang til frekvenskoordinering med tredjelande i forhold til den digitale dividende.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

4. Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen samt rådskonklusioner.

5. Gældende dansk ret

Bekendtgørelse nr. 680 af 23. juni 2004 af lov om radiofrekvenser, der afløses af en ny lov om radiofrekvenser, som er vedtaget af Folketinget og træder i kraft den 1. januar 2009, bekendtgørelse nr. 664 af 10. juli 2003 af lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v. samt bekendtgørelse nr. 827 af 26. august 2009 af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.

6. Konsekvenser

Meddelelsen og rådskonklusionerne har ikke i sig selv konsekvenser for dansk lovgivning.

Meddelelsen og rådskonklusionerne har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget. De foreslåede tiltag vurderes dog af Kommissionen at kunne bibringe betydelige afledte samfundsøkonomiske gevinster i EU på op til 50 milliarder euro over en årrække på 15 år, hvis tilgangen til udnyttelse af den digitale dividende bliver koordineret og gennemført inden 2015.

Meddelelsen og rådskonklusionerne har ikke i sig selv administrative konsekvenser for det offentlige eller for erhvervslivet og skønnes ikke i sig selv at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

IT- og Telestyrelsen

Side 25

7. Høring

Meddelelsen har været i høring i EU-specialudvalget for it og telekommunikation.

DI ITEK anførte på mødet i EU-specialudvalget den 24. november 2009, at harmonisering af frekvensanvendelse er et spørgsmål, der rækker ud over Europas grænser. DI/ITEK opfordrede til, at man fra EU's side i videst muligt omfang koordinerer anvendelsen af frekvenserne fra den digitale dividende med tredjelande med henblik på at øge eksportmulighederne for de europæiske producenter af elektronisk udstyr.

TDC understregede på mødet i EU-specialudvalget den 24. november 2009 vigtigheden af at fastholde en slutdato for afviklingen af det analoge TV-signal i EU. TDC påpegede endvidere behovet for en fælles koordination af et EU-standpunkt med henblik på en mere effektiv grænseoverskridende samordning med tredjelande.

8. Generelle forventninger til andres landes holdninger

Det forventes, at et flertal af medlemsstaterne vil udtrykke støtte til Kommissionens meddelelse og rådskonklusionerne. I lighed med Danmark er flere medlemsstater allerede overgået til jordbaseret digitalt tv og har truffet den principielle beslutning om, at frekvenserne i båndet 790-862 MHz skal anvendes til andre formål, herunder mobilt bredbånd.

Enkelte medlemsstater har dog fastsat en slukningsdato efter 2012, hvilket kan vise sig problematisk i forhold til gennemførelse af Kommissionens første tiltag om analogt sluk inden 2012.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt Kommissionens hensigt om at optimere udnyttelsen af den digitale dividende, herunder mulighederne for at en del af den digitale dividende også kan anvendes til forskellige trådløse og mobile formål.

Regeringen støtter, at Kommissionen fastlægger de harmoniserede tekniske anvendelsesvilkår for anvendelsen af 790-862 MHz, såfremt frekvenserne skal anvendes til udbud af elektroniske kommunikationstjenester.

Fra regeringens side anses det for særligt væsentligt, at der på europæisk niveau identificeres harmoniserede frekvenser til trådløse mikrofoner til erstatning for de frekvenser, der i dag anvendes inden for frekvensbåndet 790-862 MHz.

Der bør fra dansk side lægges vægt på, at der på EU-niveau arbejdes for en løsning på eventuelle problemer i forhold til forstyrrelser af andre tjenester, herunder særligt kabel-tv i forbindelse med den fremtidige anvendelse til den digitale dividende.

IT- og Telestyrelsen
Side 26

Regeringen anser det for væsentligt, at Kommissionen hurtigst muligt iværksætter initiativer, der kan forbedre digitale tv-modtageres evne til at modstå forstyrrelser gennem mandater til de europæiske standardiseringsorganisationer.

Endelig anser regeringen det for vigtigt, at der på EU-niveau arbejdes for at understøtte initiativer, der stimulerer og fremmer anvendelsen af fortsat forbedrede standarder. I sammenhæng med det foreslåede krav om, at alle tv-modtagere solgt i EU efter en bestemt dato kan anvende de nyere kompressionsstandarder H264/MPEG4, bør Kommissionen derfor overveje at foreslå krav om, at alle tv-modtagere skal understøtte DVB-T2 efter en bestemt dato.

Denne linje danner også grundlag for den danske tilgang til drøftelserne om formandskabets udkast til rådskonklusioner.

10. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat om Kommissionens meddelelse er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. november 2009.

Grundnotatet er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Udvikling og Teknologi.

Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om beskyttelse af kritisk informationsinfrastruktur: Beskyttelse mod storstilede cyberangreb og sammenbrud: øget beredskab, sikkerhed og robusthed

KOM(2009) 149 endelig

Rådsresolution

Optrykt på baggrund af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalgt den 27. maj 2009. Ændringer er markeret i marginen.

1. Resumé

IT- og Telestyrelsen

Side 27

Kommissionens meddelelse ”Beskyttelse mod storstilede cyberangreb og sammenbrud: øget beredskab, sikkerhed og robusthed” bygger videre på EU’s ambition om at styrke sikkerheden i og tilliden til informationssamfundet. Kommissionen fremhæver i meddelelsen særligt strategien for et sikkert informationssamfund fra 2006⁸. Kommissionen anfører, at det ser ud til, at de berørte parter ikke i tilstrækkelig grad har taget strategien til sig og gjort en indsats for at føre den ud i livet.

I meddelelsen lægger Kommissionen vægt på forebyggelse, beredskab og bevidstgørelse og opstiller en plan over øjeblikkelige tiltag, der skal styrke sikkerheden og robustheden i kritisk informationsinfrastruktur.

Det bliver anført, at samfundets afhængighed af kritisk informationsinfrastruktur og informationsinfrastrukturens sammenhæng på tværs af grænserne og med anden infrastruktur samt dens sårbarhed og truslerne mod den gør, at det som første skridt i et forsvar mod svigt og angreb er nødvendigt at drøfte spørgsmålet om sikkerhed og robusthed ud fra et systemisk perspektiv.

Punktet er sat på dagsordenen for rådsmødet (transport, telekommunikation og energi) den 18. december 2009 med henblik på vedtagelse af rådsresolution.

2. Baggrund

Nogle IKT-systemer, -net og -tjenester spiller en helt afgørende rolle i den europæiske økonomi og det europæiske samfund som grundlag for levering af uundværlige varer og tjenesteydelser. Disse systemer benævnes kritisk informationsinfrastruktur, eftersom det vil have alvorlige følger for samfundets kritiske funktioner, hvis de bryder sammen eller bliver ødelagt.

Meddelelsen bygger videre på EU's politik for at styrke sikkerheden i og tilliden til informationssamfundet. I 2005 fremhævede Kommissionen det akutte behov for en

⁸ KOM(2006) 251: En strategi for et sikkert informationssamfund – “Dialog, partnerskab og myndiggørelse”

koordineret indsats for at opbygge tillid til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. Til dette formål blev der i 2006 vedtaget en strategi for et sikkert informationssamfund, KOM(2006) 251: En strategi for et sikkert informationssamfund – “Dialog, partnerskab og myndiggørelse”

Meddelelsen dannede grundlag for drøftelserne på ministerkonference om beskyttelse af kritisk informationsinfrastruktur, der blev afholdt i Estland den 27. - 28. april 2009.

Meddelelsen blev endvidere drøftet på rådsmøde (transport, telekommunikation og energi) den 11. juni 2009.

På baggrund af Kommissionens meddelelse har det svenske EU-formandskab fremlagt et udkast til rådsresolution om en koordineret europæisk tilgang til netværks og informationssikkerhed.

IT- og Telestyrelsen

Side 28

3. Hjemmelsgrundlag

Da der er tale om en meddelelse fra Kommissionen og en rådsresolution, er spørgsmålet om hjemmelsgrundlag ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Kommissionens meddelelse om beskyttelse af kritisk informationsinfrastruktur lægger vægt på forebyggelse, beredskab og bevidstgørelse og opstiller en plan over øjeblikkelige tiltag, der skal styrke sikkerheden og robustheden i kritisk informationsinfrastruktur.

Aktiviteterne, der skitseres i Kommissionens meddelelse, vil blive gennemført som led i og parallelt med det europæiske program for kritisk infrastruktur (EPCIP), hvori to af nøgleelementerne er direktivet om indkredsning og udpegning af europæisk kritisk infrastruktur, der peger på IKT-sektoren som et højt prioriteret område for fremtidige tiltag, og informationsudvekslings-netværket CIWIN.

Kommissionen finder, at der er behov for en europæisk indsats, der kan give de nationale politikker og programmer merværdi ved at skabe øget bevidsthed om og en fælles forståelse af udfordringerne og sætte gang i vedtagelsen af fælles politiske mål og indsatsområder, styrke samarbejdet mellem medlemsstaterne og integrere de nationale politikker i et mere europæisk og verdensomspændende perspektiv.

En stærk europæisk varslings- og reaktionsevne forudsætter velfungerende landsdækkende/statslige it-beredskabsenheder (CERT – Computer Emergency Response Team). Desuden skal de indgå i et effektivt samarbejde og i

informationsudveksling på tværs af grænserne, eventuelt via eksisterende organisationer som European Governmental CERT's Group.

Kommissionen konstaterer i meddelelsen, at der er begrænset europæisk varslings- og reaktionsevne til imødegåelse af truslerne mod IKT-infrastrukturen. Processerne og fremgangsmåderne for overvågning og rapportering af sikkerhedshændelser på nettene varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat. Nogle medlemsstater har ingen it-beredskabsenheder, som er ansvarlig for overvågningen.

Meddelelsen foreslår på den baggrund en handlingsplan, der indeholder følgende mål:

Beredskab og Forebyggelse

Minimumstandarder for landsdækkende/statslige it-beredskabsenheder (CERT) skal være fastlagt ved udgangen af 2010. Der skal være oprettet velfungerende landsdækkende/statslige CERT-enheder i alle medlemsstater ved udgangen af 2011.

IT- og Telestyrelsen
Side 29

Der skal foreligge en køreplan for et europæisk offentlig-privat partnerskab for en robust infrastruktur ved udgangen af 2009. Partnerskabet skal være etableret midt i 2010. De første resultater af partnerskabet skal foreligge i slutningen af 2010.

Der skal etableres et europæisk forum, hvor medlemsstaterne kan udveksle information og god strategisk praksis vedrørende sikkerheden og robustheden i kritisk informationsinfrastruktur ved udgangen af 2009. Forummets første resultater skal foreligge i slutningen af 2010.

Opdagelse og reaktion

Kommissionen støtter udviklingen og indførelsen af et europæisk informationsudvekslings- og varslingssystem (EISAS), der når ud til borgerne og de små og mellemstore virksomheder. Køreplanen for et europæisk informationsudvekslings- og varslingssystem skal foreligge i slutningen af 2010.

Afhjælpning og genopretning

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at udforme nationale katastrofeplaner og afholde jævnlige øvelser i håndtering af omfattende netsikkerhedshændelser. Der skal være gennemført mindst én national katastrofeøvelse i hver medlemsstat inden udgangen af 2010.

Kommissionen vil yde økonomisk støtte til tilrettelæggelse af fælleseuropæiske øvelser i håndtering af hændelser, der truer internettets sikkerhed: Den første fælleseuropæiske øvelse skal være tilrettelagt og gennemført inden udgangen af 2010. Der skal være fælleseuropæisk deltagelse i internationale øvelser inden udgangen af 2010.

Kommissionen opfordrer medlemsstaternes til at styrke samarbejdet mellem de landsdækkende/statslige CERT-enheder. Derfor skal antallet af nationale instanser, der deltager i European Governmental CERTs Group være fordoblet inden udgangen af 2010.

Internationalt samarbejde

Kommissionen vil sætte gang i en europadækkende debat med deltagelse af alle relevante offentlige og private parter med det formål at fastlægge EU's vigtigste mål for langsigtet robusthed og stabilitet. EU's vigtigste mål vedrørende kritiske internetkomponenter og -spørgsmål skal ligge fast inden udgangen af 2010.

Kommissionen vil samarbejde med medlemsstaterne om at opstille retningslinjer for internettets robusthed og stabilitet. Der skal foreligge en europæisk køreplan for opstilling af principper og retningslinjer for et robust og stabilt internet inden udgangen af 2009. Der skal være enighed om et første udkast til et sådant sæt principper og retningslinjer inden udgangen af 2010.

Kommissionen vil samarbejde med medlemsstaterne om at opstille en køreplan for at fremme de europæiske principper og retningslinjer på verdensplan. Der skal opstilles en køreplan for det internationale samarbejde om principper og retningslinjer for robusthed og stabilitet i starten af 2010. Det første udkast til internationalt anerkendte principper og retningslinjer skal drøftes med tredjelande og i relevante fora, herunder et dialogforum for internetforvaltning (Internet Governance Forum) i slutningen af 2010.

IT- og Telestyrelsen
Side 30

Kommissionen opfordrer de berørte europæiske parter til at overveje, hvordan afhjælpnings- og genopretningsøvelserne rent praktisk kan udvides og gennemføres på verdensplan. Der foreslås en ramme og en køreplan for europæisk engagement og deltagelse i verdensomspændende øvelser i genopretning og afhjælpning ved omfattende internetsikkerhedshændelser inden udgangen af 2010.

Kriterier for europæisk kritisk infrastruktur i ikt-sektoren

Kommissionen vil i samarbejde med medlemsstaterne og alle relevante parter videreføre arbejdet med at opstille sektorspecifikke kriterier for indkredsning af europæisk kritisk infrastruktur i IKT-sektoren i første halvdel af 2010.

Meddelelsens konklusion

Kommissionen konkluderer i meddelelsen, at en sikker og robust kritisk informationsinfrastruktur er det bedste forsvar mod svigt og angreb. Handlingsplanens succes afhænger af, hvor godt den kan bygge videre på og bidrage til aktiviteter i den offentlige og den private sektor, og af medlemsstaternes, EU-institutionernes og de øvrige parters engagement og fulde samarbejde.

Forbedring af sikkerheden og robustheden i IKT-infrastrukturen er et langsigtet mål, og strategien og foranstaltningerne for at nå dette mål må jævnligt tages op til fornyet overvejelse. Som led i den overordnede debat om net- og informationssikkerhedspolitikens fremtid i EU efter 2012 vil Kommissionen derfor hen imod slutningen af 2010 iværksætte en evaluering af den første fase af foranstaltninger og om nødvendigt foreslå yderligere tiltag.

På baggrund af Kommissionens meddelelse har det svenske EU-formandskab fremlagt et udkast til rådsresolution, som blandt andet fremhæver vigtigheden af en styrket og samlet europæisk strategi for net- og informationssikkerhed med klart definerede roller for Europa-Kommissionen, medlemsstaterne og det Europæiske Agentur for Net- og Informationssikkerhed (ENISA). I konklusionsudkastet opfordres medlemsstaterne blandt andet til at deltage i

fælleseuropæiske beredskabsøvelser samt oprette landsdækkende/statslige it-beredskabsenheder (CERT'er). Der lægges endvidere vægt på, at medlemsstaterne gennem oplysningskampagner arbejder for at øge slutbrugerens tillid til IKT.

Kommissionen bliver i konklusionsudkastet anmodet om at fremlægge en samlet strategi for net- og informationssikkerhed, herunder eventuelt en moderniseret agentur med en styrket og fleksibelt mandat.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Området er i dag ikke reguleret af dansk lov.

Meddelelsen og rådsresolutionen får ikke i sig selv konsekvenser for gældende dansk ret. Det kan ikke udelukkes, at området vil blive reguleret, hvis Kommissionen følger meddelelsen og rådsresolutionen op med initiativer, der kræver regulering i Danmark.

IT- og Telestyrelsen

Side 31

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Meddelelsen og rådsresolutionen har ikke i sig selv konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Afhængigt af, hvorledes man fra dansk side vælger at gennemføre Kommissionens opfordringer, vil det kunne medføre udgifter for staten. Eventuelle økonomiske konsekvenser vil afhænge af, hvordan man vælger at implementere initiativerne. Derudover vil der kunne være tale om udgifter på EU-budgettet afhængigt af de konkrete forslag, som Kommissionen vil fremføre.

9. Høring

Meddelelsen har været i høring i EU-specialudvalget for it og telekommunikation. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger.

10. Regeringens holdning

Kommissionens meddelelse vurderes at være i tråd med regeringens prioriteringer på området og i overensstemmelse med planlagte eller allerede iværksatte tiltag. Regeringen har i sin politik for beredskabet fra 2005 anført, at forebyggelse prioriteres højt for at mindske samfundets sårbarhed og dermed øge robustheden, især inden for energi-, tele-, it- og transportområdet. Regeringen stiller sig positivt over for beskyttelse af kritisk informationsinfrastruktur, og støtter derfor meddelelsen. Regeringen vil endvidere arbejde for, at tiltag som følge af meddelelsen bliver så omkostningseffektive som muligt, og at de i videst muligt omfang vil bygge på eksisterende nationale og europæiske tiltag, herunder særligt arbejdet der allerede pågår i forbindelse med EPCIP-programmet. Lige-

ledes ønsker regeringen et tæt samarbejde med andre internationale aktører, der også har igangsat en række initiativer for at dæmme op for sårbarheden ved cyberangreb.

Regeringen har endvidere den 25. maj 2009 besluttet at etablere en Governmental CERT, der forventes fuldt funktionsdygtig ved udgangen af 2010. Regeringen stiller sig positivt over for beskyttelse af kritisk informationsinfrastruktur, og regeringen støtter derfor meddelelsen.

Regeringen imødeser udmøntningen af Kommissionens forslag.

Denne linje danner også grundlag for den danske tilgang til drøftelserne om formandskabets udkast til rådsresolution.

11. Forhandlingsituationen

Kommissionens meddelelse er blevet drøftet indledningsvist på ministerkonference i Tallinn mellem den 27. og 28. april 2009. Her gav medlemsstaterne udtryk for generel støtte til meddelelsen og dens initiativer. Denne blev gentaget på møde i Rådet (Transport, Telekommunikation og Energi) den 11. juni 2009. Enkelte medlemsstater har dog givet udtryk for nogen tøven i forhold til, hvorvidt det kan lade sig gøre at afholde fælles øvelser allerede i 2010.

I efteråret 2009 har der været ført forhandlinger i Rådet om en rådsresolution vedrørende en samlet europæisk holdning til netværks- og informationssikkerhed. Udkast hertil er blevet behandlet på møde i Coreper 28. oktober 2009. I udkastet udtales støtte til målene i Kommissionens meddelelse, ligesom der udtrykkes støtte til arbejdet i ENISA, uden at der dog tages stilling til ENISA's fremtidige rolle efter 2012.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat til Folketingets Europaudvalg er oversendt den 5. maj 2009.

Grundnotatet er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi.